

Van los zand naar samenhang

Met kernvragen door de hele piramide

Landelijk OPP - project, Masterclass 7 april 2025

Hanneke Visser, Kinder- en Jeugdpsycholoog NIP, schoolpsycholoog

1

2

3

6

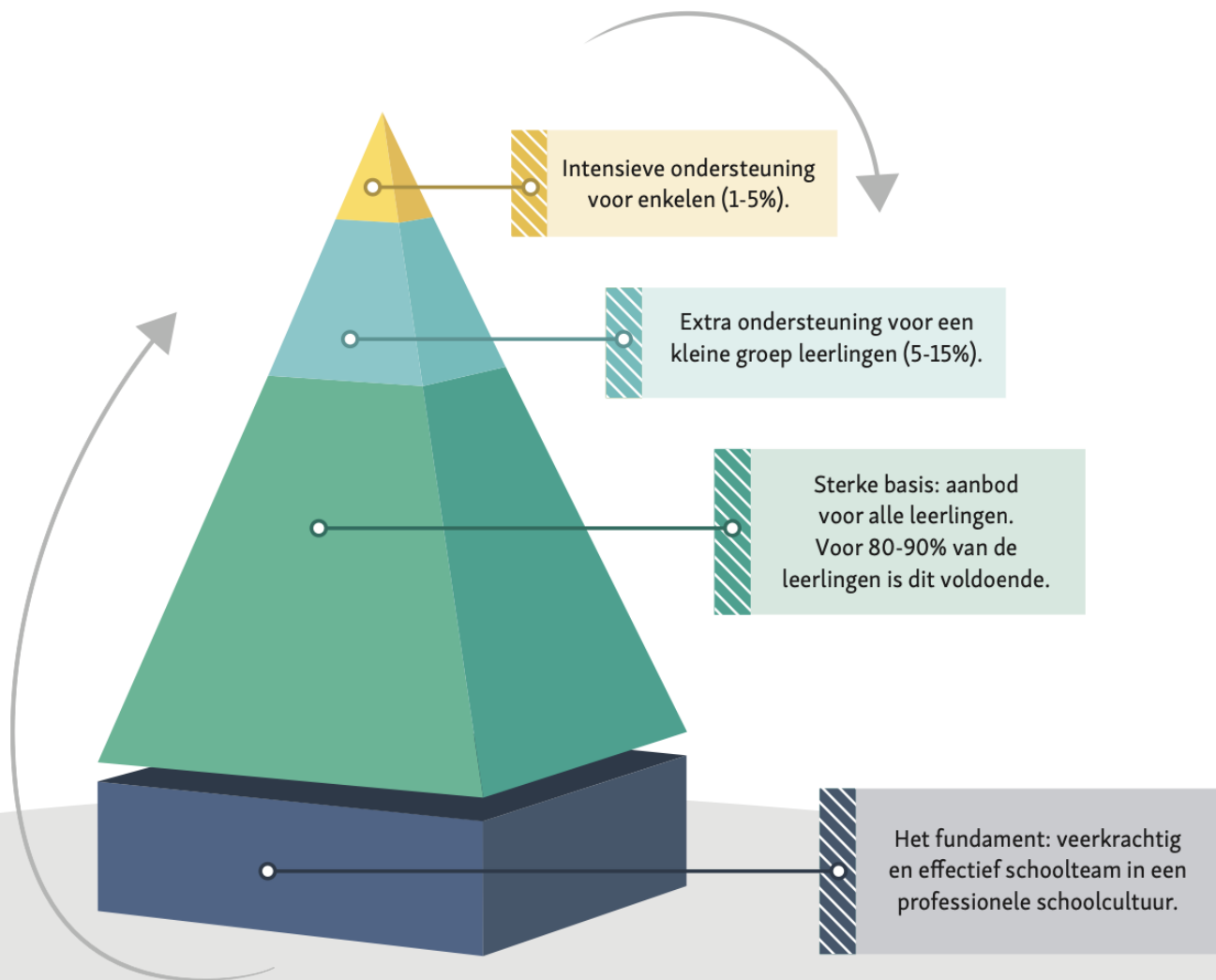
5

4

Laura Stroe en Hanneke Visser. Van los zand naar samenhang
<https://nip.nl/themas/mentale-gezondheid-op-school/>

Ondersteuningspiramide: ontwikkeling in context

Leren, welbevinden en gedrag zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden.

Wat werkt bij deze (groep) leerlingen, uit deze gezinnen, op deze school, op deze locatie, met deze leraar in dit schoolteam en op dit moment?

Van analyse naar een duurzaam plan van aanpak.

Zoveel mogelijk 'zakken in de piramide': een sterke basis met aandacht voor de groep.

Het fundament: aandacht voor leerlingen vraagt ook aandacht voor het schoolteam: Wat is nodig?

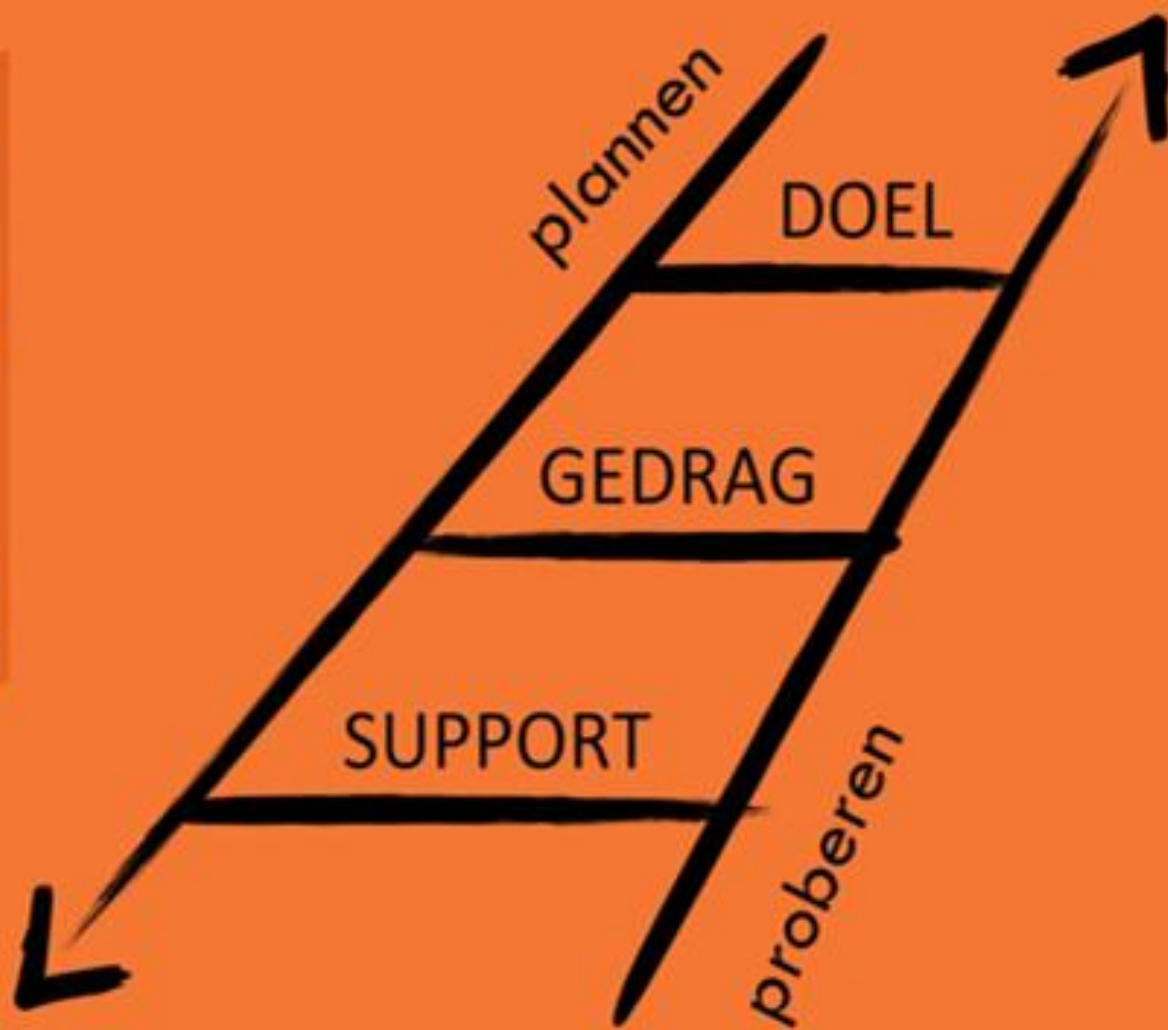

Schoolteams, leerlingen, ouders en kernpartners werken transdisciplinair samen.

De kernvragen

1. Welk **diploma** wil ik halen?
2. Wat helpt mij op mijn weg naar dit diploma?
3. Wat is (nog) lastig op mijn weg naar dit diploma?
4. Welk **doel** wil ik dit schooljaar halen?
5. Wat kan/moet **ik zelf doen** om mijn doel te halen?
6. **Support:** wat kunnen/moeten a) docenten, b) klasgenoten, c) mentor, d) ouders, e) anderen doen om mij te helpen mijn doel te halen?

Toepassing 1:

Naar een groeps-OPP

- Iedereen maakt eerst een eigen 'schoolplan', ('OPP-light')
- De mentor maakt een samenvatting ('gemene deler') en bespreekt dat met de klas
- De mentor bespreekt het groeps-OPP met de andere lesgevende docenten
- Het groeps-OPP wordt vastgesteld door leerlingen en mentor
- Ouders worden op de hoogte gesteld

Voorbeeld: klas 3 VMBO BBL/KBL

Welk diploma willen we halen?

Wij willen allemaal een diploma halen
hier op school.

Een aantal leerlingen wil een
KBL-diploma halen.

Wat helpt ons op weg naar dit diploma?

- Onze motivatie: wij willen naar het MBO en dan een goede baan!
- We hebben allemaal onze eigen dingen waar we goed in zijn (vaardigheden, vakken)
- Er is een goede sfeer in de klas: we vinden elkaar leuk en niemand wordt gepest.
- Docenten helpen ons als we het moeilijk vinden.

Wat is lastig op weg naar dit diploma?

- Een aantal leerlingen vindt het moeilijk om zich te concentreren. Ze leiden zichzelf en anderen af.
- Het is te druk in de klas. We reageren teveel op elkaar en praten teveel.
- Een aantal leerlingen heeft de spullen niet bij zich.
- Sommige docenten leggen niet goed uit.
- Sommige docenten zijn niet streng (daar mag alles).

Welk doel willen we dit jaar halen?

Wij willen allemaal over naar de vierde klas.

Een aantal leerlingen wil van

BBL naar KBL.

Wat kunnen/moeten we zelf doen om ons doel te halen?

1. Wij komen voorbereid in de les: pen en boeken bij ons, huiswerk gemaakt.
2. Wij volgen de instructie van de docent (stil zijn bij uitleg, stil zijn bij zelfstandig werken en zacht praten bij samenwerken).
3. Wij stellen vragen als we iets niet begrijpen (en steken dan onze vinger op).
4. Wij supporten elkaar: we herinneren elkaar en de docenten aan de doelen en afspraken.

Wat kunnen/moeten docenten doen om ons te helpen ons doel te halen?

1. Vrolijk zijn, laten merken dat ze ons leuk vinden.
2. Op rustige toon praten, niet schreeuwen.
3. Zeggen wat we deze les gaan leren en wat we gaan doen.
4. Bij de uitleg voor de klas op het bord schrijven of voordoen.
5. Ons beurten geven en overdreven vaak herhalen.
6. Na de uitleg ons zelfstandig laten werken: precies zeggen wat we moeten doen en hoe lang we erover mogen doen. Tijdens het werken langslopen en zeggen wat er goed is en wat niet. Ons dan helpen.
7. Onze mentor: luisteren naar onze problemen en helpen met een oplossing.

Wat kunnen/moeten onze ouders doen om ons te helpen ons doel te halen?

1. Vertrouwen in mij hebben, mij helpen herinneren dat school belangrijk is.
2. Niet mijn cijfers bekijken in SOM als ik er niet bij ben.

Toepassing 2: OPP-lessen

Lesdoel les 1

Leerlingen maken hun eigen schoolplan ('OPP-light') **met hulp van elkaar**. Daarmee krijgen ze zicht op hun doelen, wat hen helpt en hindert bij het halen van de doelen en wat zij zelf en anderen kunnen doen om de doelen te halen.

Opzet:

- Plenair bespreken van de kernvragen
- De eerste vragen als klas invullen
- De andere vragen invullen met elkaars hulp

Wat helpt?

Kind én omgeving

Ik ben goed in het vak.....

Ik ben goed in begrijpend lezen

Ik ben goed in rekenen

Ik heb een goede woordenschat

Ik kan goed samenwerken

Ik kan me goed concentreren

Ik kan goed dingen uitleggen aan anderen

Ik kan goed zelfstandig werken

De docenten leggen de stof goed uit

Ik ben gemotiveerd om mijn doel te halen

Mijn ouders herinneren mij aan huiswerk.

Er is een fijne sfeer thuis.

Er is duidelijkheid over wat ik moet doen in de les.

De docent schrijft de opdracht op het bord.

Leerlingen en docenten helpen elkaar

Wat is nog lastig?

Kind én omgeving

Ik het moeite met het vak.....

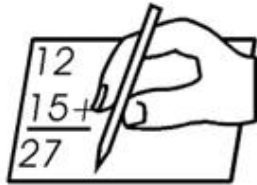
Ik ben zwak in begrijpend lezen

Ik heb een onvoldoende woordenschat

Ik ben zwak in rekenen

Ik heb moeite met samenwerken

En verder...

Ik ben vaak moe op school.

Mijn week is te vol.

Er wordt gepest in de klas.

Leerlingen praten door elkaar heen.

De regels zijn onduidelijk.

Er is veel lesuitval voor het vak....

Er is veel lawaai thuis / in mijn wijk.

Er zijn problemen thuis, waar ik veel aan moet denken.

Ik help met het zorgen voor mijn broertje.

OPP-lessen

Lesdoelen les 2

1. De leerlingen hebben zicht op hun cijfers en wat dat betekent voor het al dan niet halen van het jaardoel.
2. De leerlingen hebben ideeën opgedaan voor wat zij en anderen kunnen doen om dichterbij het halen van hun jaardoel te komen.
3. De leerlingen hebben hun MOL(mentor-ouder-leerling)-gesprek voorbereid en weten wat hen te wachten staat.

Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP), 2024-2025

Algemene gegevens

Naam:

Geboortedatum:

Klas:

Niveau:

Mentor:

Datum van opstellen OPP:

Datum van evaluatie OPP:

Opmerking:
Een OPP wordt
opgesteld wanneer er
ondersteuning nodig
is die meer is dan de
basisondersteuning
voor alle leerlingen. De
basisondersteuning op
onze school houdt in:
[per school invullen]

Naam:

Klas:

Mentor:

Datum van invullen:

Bevorderende en belemmerende factoren

Wat anderen zien

Wat gaat goed?

+

+

+

Wat kan beter?

↑

↑

↑

School

Wat helpt /geeft steun?

+

+

+

Wat helpt niet/geeft stress?

↑

↑

↑

Thuis/vrije tijd

Wat helpt /geeft steun?

+

+

+

Wat helpt niet/geeft stress?

↑

↑

↑

Wrap up

- Herkenbare taal door de hele school
- Dit gaat over leerlingen én schoolpersoneel én ouders.
- Dit is 'hoog over' en gaat over het samen vormgeven aan een leer- en leefgemeenschap op school.
- Het is goed te verbinden met LOB en Burgerschap.
- Het individuele OPP gaat door op het groepsOPP.
- En: leren én presteren én welbevinden 😊

Over SUPPORT gesproken...

Meer weten?

hvisser@eikinonderwijs.nl

